

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 845. An & qualiter, & cujus licentia requiratur ad licitè transeundum and religionem aliam etiam strictiorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

7. Resp. Tertiò: licitum est transire a religionè minus perfecta ad perfectiorem, esto hæc sit laxior quò ad corporis afflictiones. Suar. l. c. num. 1. Sanch. *cu. c. 6. n. 3.* Castrop. *cit. p. 26. §. 2. n. 2.* cum hæc ratione major utilitas propria majusque Dei obsequium ob quod religionem ingrediens & in illa proficiens se ei tradit, intendatur & obtineatur. Adde, quòd optimè consistant juxta dicta religionem aliquam esse strictiorem quò ad corporis asperitates, & tamen non esse absolutè strictiorem; eò quòd in observatione castitatis, paupertatis, obedientiæ vi constitutionum suarum non ita strictè procedat.

Quæst. 845. An & qualiter, & cujus licentia requiratur ad licitè transcurrentem ad religionem aliam etiam strictiorem.

1. Resp. Ad primum: requiritur necessariò, ut transiretur licentiam transeundi à superiore petat cum humilitate & puritate, ne bonum obedientiæ contemnere videatur. Juxta expressum textum *c. licet. h. t. quoniam.* Etque hæc petitio sub gravi obligatione, ita ut, si eà omisâ fiat transitus ille, peccatur mortaliter termino illo *debet*, quo utitur textus *cit. cap. licet.* uti & ratione ibidem additâ, nimirum ne contemnatur obedientia, rationem præcepti graviter obligantis importante & satis declarante ac ita cum communi sentiunt Nav. l. 3. *cons. tit. de regular. conf. 59. alias 42.* Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. c. 10. num. 17.* Sanch. l. 6. *sum. c. 7. n. 33.* Roderig. *tom. 3. 99. regul. 2. 52. a. 2.* Castrop. l. c. §. 3. n. 1. Pirh. *h. t. n. 161.* posse tamen religiosos militarium ordinum, qui in claustris vitam communem non agunt, sine licentia superiorum suorum transire ad religiosos claustrales ex decisione rotæ ait Barbos. *in c. licet. n. 10.* apud Pirh. *num. 136.* Sed neque statim post hanc licentiam petitam transitus hic fieri potest, sed expectandum responsum, competente tempore, nimirum quòd necessarium ad examinandum (uti ad hoc tenetur concessurus licentiam, ut Jo- andrea *in c. licet. n. 3.* Host. *ibid.* Sanch. l. c. n. 3. Reiffenst. *h. t. n. 269.*) num religio ad quam petitur transitus, sit perfectior, num transiretur recto spiritu ducatur, num religio, à qua transiretur, patiat inde grave detrimentum. Jo- and. l. c. n. 6. §. 7. Abb. *in c. licet. n. 9.* Fagnan. n. 30. & seq. Sanch. l. c. n. 35. & 37. Suar. *tom. 4. de relig. tr. 8. l. 2. c. 10. n. 30.* Castrop. *cit. §. 3. n. 3.* Pirh. l. c. Reiffenst. n. 268. juxta *c. cum in veteri de elect.* ubi, quòd, qui licentiam vel consilium petit, teneatur debito tempore expectare responsum. Quo tamen responso justo diutius dilato, vel etiam licentiâ denegatâ à superiore ob causam frivolam vel manifestè falsam (quam ubi is non exprimit, subditus ab eo petere potest & debet, & is manifestare eam tenetur) potest subditus libere discedere juxta *cit. c. licet.* Ubi dicitur, posse illum petitiâ, etsi non obtentâ, licentiâ discedere, obstantè nimirum proterva indifferetè contradictione prælati; de qua in hoc casu constat, multoque magis, si judicans subditum habere causam, neget licentiam. Abb. Pirh. Reiffenst. l. l. *cit.* Quòd si verò superior verisimilem causam licentiâ denegatâ alleget, ita ut res sit dubia, dubio hoc pendente, subdito non licet transire, sed prius adeundus Prælati superior, ad quem appellari potest, & ejus judicio res decidenda. Sylv. v. *relig. 4. q. 1.* Abb. Pirh. *LL. cit.*

R. P. Lexr. Jur. Can. Lib. III.

Reiffenst. *num. 269.* juxta *cit. c. licet. §. severè.* Ad hæc, obtentâ licentiâ obtinere quoque debet transiretur literas dimissorias prælati sui prioris, sine quibus admitti non debet. Fagn. l. c. *num. 50.* Sanch. l. c. n. 39. Castrop. l. c. n. 4. Pirh. n. 161. Reiffenst. *h. t. num. 273.* juxta *c. statum c. 19. q. 3.* vel sine dimissoriis veniat, interrogari debet illius superior, num licentiam dederit, & si eam denegarit, causam negandi dicere, quæ, si manifestè justa est, debet remitti ad superiorem priorem, si dubia est, aut transiretur in continenti velit probare eam esse falsam, debet eum ad superiorem altiore dirigere, ut coram eo prius negotium expediat, absque eo, ut ipse se controversiæ immisceat, & non, nisi eò expedito, eum admittere ita AA. citati. De cætero, etiam ubi de justa causa transendi constat superiori dimissuro, adhuc licentiam concedere non debet, priusquam ei constet, religionem strictiorem, ad quam transire intendit paratam esse eum recipere, ne occasionem habeat vagandi. Castrop. l. c. cum Lopez. *lib. 9. lit. 7. part. 1.* & si ipse subditus recedat, censeatur apostata, cum se sub nullius obedientia constituet ut Pirh. l. c. citatis Jo- and. *in cap. ult. de renunc. n. 7.* Abb. *ibidem num. 3.* quamvis tamen superior ei concedere quandoque possit licentiam egrediendi è monasterio, & tantisper extra illud morandi ad inquirendam religionem strictiorem, & ad commodius sollicitandam sui in eam receptionem, ita tamen, ut sub prioris superioris obedientia maneat, donec inveniat talem, & in eam admittatur. Sanch. l. c. n. 38. Castrop. Pirh. *LL. cit.*

2. Resp. Ad secundum primò: superior ordinis non tantum mediatus, puta Generalis, provincialis, sed & immediatus seu localis conventus seu monasterii hanc transendi licentiam concedere potest, Abb. *in c. non est h. t. num. 6.* Sylv. v. *religio. 4. q. 3.* Azor pag. 1. l. 12. c. 14. q. 7. Sanch. l. 6. *mor. c. 7. num. 59.* Fagn. l. c. *num. 36.* Castrop. l. c. *num. 5.* Pirh. *h. t. num. 162.* Reiffenst. *num. 270.* Arg. *c. licet h. t.* ubi solius prælati (qualis quoque est superior localis) meminit pro ut etiam id ipsum rectè inferitur ex eo, quòd in casu dubiæ causæ vel injustè negatæ licentiæ adiri debeat superior major; supponitur enim, per hoc hanc facultatem spectasse ad superiorem minorem. Quod si verò in religione aliqua hæc potestas dandi hanc licentiam reservata esset Generali, vel provinciali, non sufficere eam petere ab immediato superiore astuit Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 10. num. 30.* Quod verissimum dicit Castrop. l. c. *num. 6.* Si hæc reservatio facta ex facultate Papæ, secus sibi videt, si solum ex constitutionibus religionis aut ex speciali mandato Generalis vel provincialis facta, eò quòd religio videatur non posse derogare juri communi, quo ea potestas concessa superioribus immediatis, quamvis addat, quòd, si localis superior judicet expedire, ut rem tractet cum generali, expedendo ejus consilium, subditus expectare teneatur. De cætero necessarium non erit, hanc licentiam peti ab Episcopo, etiam si monasterium non sit exemptum, & monasterium religionis strictioris sit in alia diocesi; quia nullo jure id cavetur. Abb. Pirh. *LL. cit.* Sanch. *num. 60.* Excepiuntur tamen quò ad hoc moniales; utpote quæ pollentes sola potestate dominativa in ordine ad domesticam & politicam gubernationem, non veniunt nomine prælatorum, adeoque ab iis non est licentia postulanda, sed ab Episcopo (saltem si non sint exemptæ,

ut Pirh.) vel praelato regulari, cui sunt immediate subiecta. Sanch. *l. c. num. 61.* Castrop. Pirh. *LL. cit.* Rodriq. *tom. 3. qq. regul. q. 52. a. 6.* Sed neque ad hoc requiritur consilium, multoque minus consensus conventus juxta communioem ob eandem rationem, & quia praelatus ipse hunc transitum impedire non potest, ut pote quem jus ipsum concedit. Sanch. *num. 62.* Pirh. *l. c.* estque hujus licentia actus jurisdictionis, competens praelato ratione officii, in cujus usu consensus capituli non requiritur. Quamvis addat, aliquos AA. censere tutius etiam hunc consensum à conventu requiri. His non obstante, quòd *cit. c. statimimus* prohibeatur transitus sine patris & totius conventus consensu. etiam, ut notat Fagn. in codicibus antiquis & correctis particula *Et* non inveniatur, adeoque legendum: à patre totius conventus. Neque, quòd *eod. can. in fine* dicatur: *communi cautione.* Cum, ut Fagn. id *communi* referatur ad superiorem dimittentem & recipientem. Astruit nihilominus Pirh. *num. 165.* cum citato à se Sanch. *cit. cap. 7. num. 66.* requiri consensum illum capituli seu conventus, dum transitus fieret ad religionem æqualem, tam exemptorum, quam non exemptorum, ex ea ratione, quòd in hoc casu intervenire videatur quaedam veluti alienatio personæ, adeoque sit unum ex negotiis arduis, quæ sine consensu capituli expediri nequeunt (qualis alienatio non intervenit, dum transitur ad religionem strictiorem, cum tunc subditus non tam alienetur, quam in melius mutetur autoritate superioris, ipseque religiosus licentiâ solum petita, potestate ad hoc à jure ei concessâ transferat se ipsum. Ut Pirh. *l. c.* cum Fagn. *inc. ult. de renunc. num. 18. § 19.* Idem cum gl. *inc. cum singula de prob. in 6. v. canonicè card. inc. fin. de renunc. num. 2.* Lefs. *lib. 2. cap. 41. du. 13. num. 103.* sentit Castrop. *l. c. num. 9.* ex ea ratione, quòd, etsi in hoc casu non contingat alienatio aliqua, dimittere tamen religiosum & illius debitæ obedientiæ cedere pertineat ad commune religionis bonum & conservationem; de his autem quæ ad illud pertinent, praelatus sine consensu suæ congregationis disponere nequeat, ad eoque is non minus ad hanc dimissionem, quam ad amissionem ad professionem spectet. Et hæc de subditis volentibus transire. Superiores verò ipsi volentes transire, si sint immediati, licentiam hanc petere debent à provinciali suo, & hic à generali, & is denique à Papa. Sylv. *l. c. quest. 3.* Azor. *cit. c. 14. quest. 7.* Sanch. *cit. cap. 7. num. 59.* quos citat. & sequitur Pirh. *h. t. num. 163.* quamvis Reiffenst. *num. 271.* citatis Fagn. *in c. licet num. 41.* Donat. *tom. 1. tract. 5. quest. 32.* absolute & generaliter astruat, superiorem vel praelatum nulla ratione sine expressâ licentia Papæ transire posse. eò quòd *cit. c. licet. §. Si verò dicatur: Nullus absque licentia Romani Pontificis presumat occasione quacunque deserere presulatum.* Quod tamen credo intelligendum, non nisi de Episcopis & supremis ordinum regularium exemptorum capitibus.

3. Resp. Ad secundum secundo! ad transeundum ad ordinem, non tantum æqualem, sed & laxiorem ex causâ justa sufficienter cognita subditis religiosi dare posse licentiam praelatum Papâ inferiorem, puta provincialem, vel saltem Generalem respectu exemptorum, vel Episcopum respectu non exemptorum, tamen si Papa facillè adiri posset (quamvis tutius sit, ut in hoc casu petatur licentia

à papa, si non sit periculum in mora ut bene Pirh.) probabilis videtur & ita sustinent Abb. *inc. non est num. 6.* Navar. *lib. 3. conf. 56.* Sylv. *v. relig. 4. quest. 2.* Azol. *pag. 1. lib. 12. cap. 15. quest. 1.* Lefs. *lib. 2. cap. 41. num. 106.* Sanch. *l. c. cap. 7. num. 68.* Quos citat & sequitur Pirh. *h. t. num. 166.* Idem tenet Castrop. *Loco paulò post citando.* ubi & rationes oppositas *num. 4.* fuse dissolvit *n. 5.* quem vide. contra Fagn. *inc. ult. de renunc. num. 27. § 35.* ex ea ratione, quòd talis facultas videatur necessaria ad rectam gubernationem religionis. Porro requiritur in hoc casu licentia non tantum petita, sed & obtenta. Lefs. Sanch. *LL. cit. Pirh. num. 168.* ob rationem præcedentem allatam ex Castrop. consensus conventus secundum dicta, quin & in foro externo, ut fides habeatur licentiæ concessæ in hoc casu, requiri scripturam, seu testimonium authenticum justæ causæ legitimæ cognitæ, cum Nav. *l. c. & Sanch. n. 69.* Pirh. *l. c.* in fine. Dixi tamen: *ex juxta causa.* quia, si nulla est justa causa transeundi, solum papam posse dare licentiam transeundi ad ordinem laxiorem, ait Pirh. *num. 167.* cum quo tamen non video, quomodo subsistat, quòd addit, nimirum talem licentiam non excusare in foro conscientia, prodesse tamen in foro externo, ne quis transeundi item moveat, vel aliam molestiam inferat. Pro quo citat Sanch. *l. c. num. 67.* Quia dum nulla allegatur, aut etiam allegari potest justa causa à petente transire, Papa aliud præsumere nequit, quam peti ex levitate aliave sinistra & non rationabili intentione, quo casu papa saltem licitè concedere nequit licentiam. Quin & papam nec licitè, nec validè posse concedere licentiam absque causâ transeundi ad religionem laxiorem, absolute tenet Castrop. *tract. 16. d. 4. p. 26. §. 5. n. 2.* citatis pro hoc Nav. *Comment. 4. de regul. num. 10. § 1. 3. conf. tit. De regul. conf. 56. num. 2.* Rodig. *qq. regul. tom. 3. quest. 52. a. 10.* Lefs. *l. 2. de just. c. 41. du. 13. num. 102.* Azol. *lib. 12. cap. 14. quest. 8.* Sanch. *l. c. num. 64. juncto num. 51.* Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. num. 14.* eò quòd talis concessio contineat quandam dispensationem, mutationem votorum præexistentium in vota minus perfecta, quæ fieri nequit sine causâ. Idem tenet de transitu ad religionem æqualis rigoris, quia tenet commutationem voti in æquale requirere necessario causam, dum aliàs censeatur Deus juri per promissionem acquisito non cedere, nisi alia cessio in majorem illius gloriam cedat. De cæterò causâ justâ petendæ & concedendæ licentiæ transeundi præcisè ad laxiorem, vix alia est, ut Fagn. *l. c. num. 39. § 40.* quam infirmitas & debilitas corporis, ob quam statuta & rigorem ordinis perferre nequit, alia siquidem causæ quæ afferri solent, ut quia odia & similitates vigent in ordine vel monasterio, à quo transire quis cupit: quia ipse odiosus est aliis fratribus, vel malè tractatur nullâ causâ datâ, quia ob aliquod delictum infamatus est cujus merore continuo afficitur necessitas parentum, cui melius succurritur in religione laxiore, cum cessare possint non minus in alio monasterio æqualis vel etiam majoris rigoris, quàm laxiore, videntur non sufficientes ad concedendam licentiam discedendi ad ordinem laxiorem ubi tamen Papa ob tales similesve causas concederet absolute licentiam transeundi ad quemcunque alium ordinem, intelligenda concessio de ordine etiam laxiore utpote qui generali hæc particula comprehenditur. Pirh. *num. 168.* qui tamen

men cum citatis à se Sanch. *l. c. n. 35.* & Rodriq. *l. c. quest. 52. a. 11.* Nav. *l. c.* astituit non comprehendit sub ea ordines militares, etsi à sede apostolica approbatos sic quoque è contra, dum Papa concederet alicui ordini privilegium, ne transire quis posset ad quamcunque aliam religionem (quod utique potest ob bonum publicum alicujus religionis, uti id de facto concessum est à Paulo III. Pio IV. & Pio V. societati, excepto solo ordine Carthusianorum citra participationem hujus privilegii à mendicantibus factam, ut Fagn. *in c. licet. h. t. num. 22.* contra Sanch. *l. c. num. 28.*) comprehenditur etiam ordo strictior, etsi aliàs, dum simpliciter concederet privilegium non transeundi ad alium, non comprehenderetur ordo strictior. Sed ad hunc adhuc petita venia permitteretur transitus de quo vide Pirh. *h. t. num. 168.*

Quest. 846. Quæ præterea condiciones requirantur ad transitum ad aliam religionem.

1. **R**esp. primò: inter cæteras condiciones requiritur, ut transitus non fiat ex temeritate, vel levitate, vel ex passione inordinata, v. g. ex ira, vel odio erga prælatum suum vel affectione vana amplioris excellentiæ & æstimationis in alio ordine consequendæ, aut etiam majoribus perfruenti commoditatibus, dum appetitur ordo laxior, aut in quo lautius vivitur, sed ex desiderio & amore majoris perfectionis propriæ obtinendæ, animam securius salvandi & declinandi pericula in sua religione fortè plus æquò laxa occurrentia: qui Zelus bonus præsumendus, dum conjecturæ in contrarium (quales essent, si præcessissent rixa vel minatus quis esset transitum, ut Fagn. *in c. licet. num. 30.*) non adessent. Quòd sit tamen, ut habeatur *c. licet.* dubitetur de intentione sincera & rationabili transitum petentis, recurrendum sit ad judicem superioris, qui ex concurrentibus conjecturis desuper judicet & determinet. Sanch. *L. 6. mor. cap. 7. num. 11. & 12.* Pirh. *num. 160.*

2. **R**esp. Secundò: requiritur quoque, ut transitus hic non fiat cum notabili detrimento in temporalibus, aut spiritualibus, vel etiam in fama religionis vel monasterii, à quo disceditur. Abb. *in c. licet. num. 12.* Fagn. *ibid. num. 24.* Sanch. Pirh. *LL. cit. juxta c. licet. ubi: ne in iacturam vel injuriam sui ordinis.* Unde aliam dum transiurus causam transeundi habet defectum religionis, quam deserit, hunc quidem, si velit, coram suo superiore allegare potest; non tamen manifestare religioni, ad quam transit, ne religionem deserat infamet. Reiffenst. *h. t. num. 277.* Et hæc ex ea ratione, quòd bonum commune religionis relicta prævalere debet privata utilitati, etiam spirituali religiosi transeuntis; adeòque nemo debeat esse causa scandali, aut agere contra justiciam, exercendo actum, etiam aliàs caritatis. Unde, ut Host. Anchor. Innoc. *in c. licet.* Sanch. Pirh. *LL. cit.* Sicut Ecclesiæ læsæ in temporalibus competit restitutio in integrum, eamque petere potest, ita multò magis læsæ in spiritualibus per translationem personæ religiosæ sibi subditæ, famæ suæ injuriosam, hanc restitutionem petere, & personam translataz repeterè potest, eaque illi restituenda. Non tamen ita facile ex tali transitu unius aut alterius præsumendum aut suspicandum, quid sinistra de

R. P. Leur. *Jur. Can. Lib. III.*

tali religione, dum viri prudentes sciunt, transeuntem uti jure suo, & ad talem transitum sufficere, quòd religio deserta non sit ita stricta, etsi sancta.

Quest. 847. Quenam cause sint sufficientes concedendi licentiam transeundi ad ordinem laxiorem.

Resp. Præter ea quæ desuper dicta *quest. ante penultima.* Majores causæ requiruntur transeundi ad ordinem æquè strictum, quam ad magis strictum, uti & majores respectu ordinis laxioris, quàm respectu ordinis æquè stricti quia est major votorum relaxatio. Castrop. *cit. §. 5. num. 6.* desumuntur ex extrinseci capite, primò ac præcipuè ex parte transitum petentis, quæ præter relata sunt supra *quest. penult.* quæ, etsi omnes, ut dictum ibi, excepta primâ & ultimâ, non videantur sufficientes ad concedendum transitum ad ordinem præcisè laxiorem (nisi fortè non adesset in vicinia aliareligio æqualis vel strictior, aut admissio ad aliam æqualem vel strictiorem impetrari nequiret) loquendo tamen in genere sufficientes sunt ad transeundum ad alium ordinem, etiam laxiorem, dum major ex transitu ad illum speratur spiritualis profectus (qui est præcipuus finis cur religio suspiciatur) quam ex perseverantia in ordine strictiore aut æquali, prout docet Castrop. *l. c. citatis Abb. in c. non est h. t. num. 6. Azor. p. 1. lib. 12. cap. 14. quest. 8. Sanch. cit. cap. 7. num. 71. Suar. com. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. num. 22.* Ostenditque hoc ipsum eundo per singulas causas. Ut dum ad onera strictioris ordinis sustinenda minus aptus, passim indiget dispensatione aliis odiosa, & sibi petitu molesta, per quæ impeditur spiritualis profectus. Dum, si in religione strictiore vel alia æquali malè & iniquè tractetur, periculum est impatientiæ & caritatis amittendæ, ut Suar. *l. c. num. 24.* Sanch. *num. 72.* Dum, si ob delictum in religione sua commissum infamatus, continuo pudore & tristitia, quæ spirituales profectus impediunt, afficitur, ut Sanch. *l. c. uti & illud profectum valde impediunt, dum, quia parentibus graviter egentibus in religione strictiore ita succurrere nequit, anxius & sollicitus redditur, ut cum Suar. & Sanch. LL. citat. Castrop. l. c. Secundò ex parte religionis deferendæ, puta si ob continuas corporis indispositiones aliasque ob causas eidem reddatur inutilis, si ob aliquos in easocios, quos vitare non potest, versetur in periculo violandi vota, & regulas transgrediendi. Quas tamen causas potius reducendas ad causas tenentes se ex parte ipsius religionis alterius laxioris assumendæ; dum nimirum ex transitu illius speratur magna illius utilitas. Verùm, cum hæc causa non cedat in specialem utilitatem religiosi, aut etiam religionis deserta, sed potius in hujus detrimentum, ob eam prælatos religionis deserta non posse concedere, sed solos prælatos utriusque religionis deserta & alterius adeundæ communes, cum Suar. *l. c. lib. 9. cap. 11. num. 24.* astituit Castrop. *cit. num. 6. in fine.**

Quest. 848. An transeunti ad ordinem alium illius novitiatus subcundus, & denuo in eo emittenda professio.

1. **R**esp. Ad primum: de eo satis dictum supra *cap. 2. hujus tit.* Ubi qualiter novitii ex novitiatu dimissi debeant de novo subire novitium, quod